

SEKTÖREL
DİPLOMASİ
KANALLARI

SAĞLIK DİPLOMASİSİ

Sektörel Diplomasi İnşası

TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

www.tasam.org

STRATEJİK VİZYON BELGESİ

SAĞLIK DİPLOMASİSİ

“Sektörel Diplomasi İnşası”

Yakın geçmişte yaşanan küresel durgunluklar ve ekonomik krizlerden dünyanın birçok ülkesi ve bölgesi etkilenmiştir. Bu süreçlerde zarar gören siyasal istikrarı geri kazanıp muhafaza etmek ve ekonomiyi canlandırmak için yapılan girişimlerden biri de sektörel dönüşümdür. Bilhassa Sağlık sektöründe ortaya çıkan potansiyel ve hareketlilik dikkat çekmektedir. Bu bağlamda sağlık alanının küresel bir yumuşak güç faktörü olduğu da gözden kaçmamalıdır.

Sağlık diplomasisi küresel sağlık uygulamaları atmosferini biçimlendirme ve yönlendirme amacıyla; kamu sağlığı, uluslararası ilişkiler, yönetim, hukuk ve ekonomi gibi pek çok disiplini bir araya getirmektedir. Sağlık, dış politika ve ticaret; sağlık diplomasisinin kesişim alanlarını teşkil etmektedir. İletişim imkânlarının artmasıyla sağlık alanında da pek çok yatırım gerçekleştirilmeye başlanmış; sağlık hizmetleri ve sağlık konusu küreselleşme sonucu uluslararası nitelik kazanmıştır. Sağlık diplomasisi günümüzde, ulusal güvenlik, serbest ticaret ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi noktasında vazgeçilmez bir dış politika aracı haline gelmiştir. İngiltere, Brezilya ve İsviçre gibi ülkeler devlet politikalarını, “insan hakları” ve “küresel kamu yararına dayalı merkezî bir küresel sağlık stratejisi” ile uyumlu hale getirmektedir. Küreselleşmenin sağlık üzerinde meydana getirdiği etkiler göz önünde bulundurulduğunda dış politika, uluslararası kalkınma, ticaret ve yatırım gibi alanların uyumlu hale getirilmesinin kaçınılmazlığı daha iyi anlaşılmaktadır. Bu gerekliliğin farkında olan ülkeler küresel sağlıkla ilgili kurumsallaşma çabalarını bütünleştirme arayışına girmiş durumdadır. Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Meksika, ABD ve İngiltere gibi ülkeler biyolojik, kimyasal, radyoaktif-nükleer ve yaygın grip gibi tehditlere karşı ülkelerarası ortak bir mücadele platformu kurmak amacıyla Küresel Sağlık Güvenliği Girişimi (GHSI)’ni oluşturmuştur.

Sağlık ve dış politika arasındaki yakın ilişki DTÖ ve OECD gibi küresel örgütlerin de özel önem verdiği konular arasında yerini almıştır. Bu bağlamda ticaret ile küresel sağlık arasındaki ilişkilerin de ilgililer tarafından tam olarak anlaşılması gerekmektedir. Öte yandan, ulusal çıkarların gerçekleştirilmesi bağlamında küresel sağlık sorunlarının dış politika tarafından dikkatle izlenmesi gerektiği de açıktır. Bu nedenle kamu sağlığı profesyonelleri ve diplomatların eş güdümlü oryantasyonunun yanı sıra STK’lar başta olmak üzere ilgili tüm tarafların bu faaliyet alanına anlamlı bir şekilde dâhil edilmesi ile kapasite inşasına gidilmesi ciddi bir zaruret arz etmektedir. Sivil toplum örgütlerinin bu faaliyetlere katılması, insani hizmet amaçlı vakıf işletmeciliği konusunda derin tarihî deneyime sahip medeniyetimiz açısından büyük önem arz etmektedir. Sivil toplum ve özel sektörün faaliyetleri ile bu alanda işbirliği ve katkı sağlaması muhtemel ülkelerin faaliyetlerinin nitelikli bir diplomasi ve uluslararası ilişkiler yaklaşımı çerçevesinde koordine edilmesi ve yönlendirilmesi ise kaynak sorunlarının aşılması noktasında hayati önem taşımaktadır.

“Sağlık Diplomasisi” teması içinde yeniden tanımlanacak dış yardım stratejisinde ise; hastane yapımı, ilaç ve teçhizat gönderimi, ihtiyaç duyan ülkelerin doktorlarının eğitimi ve diğer ülkelere gönderilmesi gibi enstrümanlar dışında karşılıklı bağımlılığı pozitif olarak derinleştirecek ilgili ülkelerin sağlık sektörlerinin sistematik dönüşümünü sağlayacak yapısal projelere yönelmesi gerekmektedir. Sağlık alanındaki dış yatırımlar ve ticaret; hem Türkiye’ye gelen dış yatırımlar hem de Türk iş adamlarının yurtdışında yaptıkları yatırımlar açısından büyük önem taşımaktadır. Türkiye içerisindeki sağlık alanında elde edilen birikimin makro düzey stratejilerle entegre biçimde geliştirilmesi, gerek dışardan gelecek yatırımların gerekse dışarıya gidecek olan Türk yatırımlarının Türkiye için azami ekonomik fayda sağlayacak biçimde yönlendirilmesi ve sağlık diplomasisi ile amaçlanan noktaya yaklaşılabilmesi için sağlık hizmetleri ve dış yatırımlar ile ilgili stratejilerin gözden geçirilmesi ve bütünleştirilmesi gerekmektedir.

Ülke ekonomisine ciddi katkı sağlayan Sağlık Turizmi noktasında Türkiye’nin ve Bölge ülkelerinin sağlık hizmetleri için aranan birer destinasyon haline getirilmesi, konuyla ilgili bireysel ve kolektif çabaların desteklenmesi, hükümet politikalarının uyumlu hale getirilmesi, belli şehirlerin belli sağlık dallarında marka haline getirilmesi; termal sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, ülkeler arasında yapılan ikili anlaşmaların artırılması, sigortacılık işlemlerinin hızlandırılması, devlet yardımlarının, yerel otoritelerin, üniversitelerin ve STK’ların faaliyetlerinin koordine edilmesi, ulaşım altyapısının koordinasyonu, diğer ülkelerdeki tanıtım ve hakla ilişkiler faaliyetlerine ağırlık verilmesi öncelikli konular arasındadır.

Bu bağlamda **Sivil Global 2015-2023-2053** “Global Sivil Diplomasi İnşası Programı” kapsamında gerçekleştirilecek **Sağlık Diplomasisi Çalışma**’nın Türkiye ve bölge ülkelerinde tıp ve sağlık sektöründeki kapsamlı işbirliği imkanlarının proaktif yaklaşımlarla geliştirilmesinde çok boyutlu faydalı olacağını ve önemli katkılar sağlayacağını umuyoruz.

Ana Tema

“Sektörel Diplomasi İnşası”

Alt Temalar

- Uluslararası Sağlık Perspektifi
- Ahlaki Etik Değerler ve Sağlık Hukuku
- Sağlık Diplomasisinin Temel Faktörleri
- Uluslararası Devlet Yatırımları
- Özel Sektör ve Marka Yönetimi
- Sağlıkta İnovasyon ve Yeni Buluşlar
- Kızılay ve Kızılhaç Örgütleri ile STK’lar
- Sağlık Sektöründeki Başarılar ve Sağlık Turizmi
- Yeni Buluşlar ve Kabul Görmüş Tedavi Merkezleri
- Sağlık Eğitimi ve Yeni İmkanlar
- Herkes İçin Sağlık Vizyonu ve Global Sağlık Diplomasisi
- Sağlık Politikaları, İnsan Kaynağı ve Kapasite İnşası